

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:o 14. } Tryckt hos Gno. Löwegræn, Götheborg. { Mars 30.
1824.

Anteckningar i Sinnebildsläran.

STOLTHETEN. Denna svaghet, som är ett barn af Högfärden, är egentligen en barnslig benägenhet att ingen annan förtjenst erkänna, än sin egen inbillade. Konstnärerne hafva afbildat Stoltheten genom en ung flicka, med förbundna ögon, stående, likt Lyckan, på ett klot, hvarmed dess obestämdhet skall betecknas. I famnen har hon högfärdens sinnebild, påfoglen. Hennes trasiga klädning betäckes af en rikt broderad mantel, hvilket skall antyda, att stoltheten och högmodet alltid veta att blanda med en lysande yta.

HEMLIGHETEN föreställes genom en yngling, insvept i en svart mantel. Den svarta färgen är tystlåtenhetens symbol. Han har en bindel kring munnen, på hvilken han trycker ett insegel. Framför honom ligger på en kub en förseglad bok.

UPPRIKTIGHETEN afbildas genom ett ungt vackert fruntimer, som håller i ena handen ett af en gloria kringstråladt hjerta, och med den andra trycker hon en dufva till sitt bröst. Hennes klädsel är intagande enkel, och hennes blick röjer majestät och mildhet. Hela hennes väsende bjuder förtroende och vörnad.

Några mindre allmänna Konstuttryck.

Grotesk. Med detta ord utmärkte man de sällsamma ornamenten, hvarmed Romarne i yppighetens högsta pe-

siod prydde platfonder, golf och friser i sina byggnader. Detta ord är nästan synonymt med ordet Arabesk. I sednare tiders konstspråk har detta ord begagnats att uttrycka en pikant, men naturstridig tanke, och sådana föremål, som för ögonblicket behaga, men aldrig länge förmå fångsla ett förnuftigt väsens uppmärksamhet. Med en grotesk figur förstås en sådan, som är bristfällig och löjlig i sina proportioner och sin sammansättning. Groteskerna i Vatikanen äro ej af Raphael, utan af hans elev Johan af Udina.

Kall. En tekning är kall, när dess linier icke äro nog mångfaldiga; färgen är kall, när den är svag och litet talande; tuschen är kall, när den är rådd och föga uttryckt; kompositionen är kall, när den ingen rörelse har; uttrycket är kallt, när figurerna ej tyckas lifvade af någon inre sinneströrelse. Stundom äger det kalla rum äfven i sjelfva ämnet. Kräver det en stormig rörelse, så är kompositionen kall, när lugn råder i stället. Uttrycket är kallt, när, i stället för en håftig passion, framställes en modererad sinneströrelse o. s. v.

Om Fossilier, som bestå af Kiseljord.

Ekuru denna tidning icke sgnat sig åt minerologien, torde likväl en kort öfversigt af de vanligaste Kiseljordsfossilerna icke bli alldeles oödkommen.

1. *Quarz.* Denna består hufvudsakligen af Kiseljord; och bildar de flesta af våra primitiva berg. Den finnes under ganska olika färger och schatteringar. Ejter Bergman, består den af 93 delar kiseljord, 6 lerjord och 1 jernoxyd. Dess specifika vikt är 2,6. När den är fullkomligt genomskedd, heter den heghryttall. Denne består af 93 delar kiseljord, 6 lerjord och 1 kalk-

jord. Den purpurfärgade Quarzen heter *Amethyst*.

2. *Calcedonen* har en grå eller brun färg, med åtskilliga schatteringar af gult, blått, eller grönt, i droppstensartiga eller kugellika massor. Den består af 84 delar kiseljord och 16 lerjord, med en liten andel af jern. När den har en kötröd färg och är genomskinlig och amorph, bildar den *Carniolen*; när den är försedd med mörkfärgade fläckar eller trådformiga teckningar, heter han *Mocha-sten*. *Opalen*, *Beckstenen* och *Hyaliten* äro fossilier, som äfven höra till denna familj. *Jaspis* är en kiselartad fossil, som framställer ett mycket skiftande yttre utseende. Den består vanligen af omkring 60 delar kiseljord, 30 lerjord, och 10 pottaska, bitterjord och jernoxyd. Dess färger äro olika, och han antager en skön politur. Dess specifika tyngd går från 2, 3; ända till 2, 7. När i densamma visa sig afvexlande strimmor eller färger, kallas den *Bandjaspis*. Den varietet, som finnes i kugellika massor, och visar flersaldiga färger eller schatteringar af lika färg i koncentrisk och skiftande strimmor eller lager, heter *Egyptisk Kisel*.

3. *Puddingstenen* är en samling af rundade rullar, som blifvit sammankittade genom en kiseljordig materia med inblandadt jern. Den antager en skön politur, och är i hög grad hård.

4. *Granaten* visar en mörkröd färg, som stundom går öfver till det bruna, svarta eller violetta. Dess specifika tyngd går från 4 ända till 4, 3. Den vanliga röda arten består af 48 delar kiseljord, 30 lerjord, 11 kalkjord, 10 jern. — *Leuciten*, eller den hvite granaten, finnes vanligen i små opaka krystaller, och innehåller 20 procent pottaska.

5. *Lapis Lazuli* är en stenart af en rik blå färg, af ringa glans, men som antager en skön politur. Dess specifika vikt är 2, 7. Sin färg får han af den blå jernsulfuren. Han före-

kommer i massor, och är så hård, att han ritsar glaset. Efter Klaproth, består han af 48 delar kiseljord, 14, 5 lerjord, 2 kolsyr kalkjord, 6, 5, kalkjordsulfat, 3 jernoxyd och 2, vatten. Det under namnet Ultramarin bekanta sköna pigmentet, tillredes af denna fossil.

Att länge förvara Snus, utan att det torkar.

Man slår snuset, utan att packa det, i en ren kruka af glas eller ler, ställer den i skuggan, och sätter öfver öppningen ett fat eller en skål, som väl tilltäpper den samt gjuter detta kärl halft fullt med friskt vatten. Så länge man ej underlåter att förse det med friskt vatten, kan man vara säker, att snuset håller sig fuktigt och konserverar sig förträffligt.

Välluktande Tvålpulver

tillredes af 8 lod torkad och pulveriserad tvål, 1 lod renad pottaska, 1 lod pulveriserad fiolrot, 1 skrupel pulveriserad kanel och en skrupel kardemumma. Derpå bällas lavendelolja, bergamotolja och cederolja, af hvarje 10 droppar. Detta, väl hoprifvet och sammanblandadt, blir ett välluktande Tvålpulver som förvaras i flaskor, hvilka väl korkas och öfverbindas med blåsa. — Det så kallade Parisiska välluktande Tvålpulvret består af 2 ℥ vanligt tvål, som rifas på ett rifjern, torkas och pulveriseras. Sedan inblandas 6 lod fint hvitt socker, 1 ℥ mandelkli, $\frac{1}{2}$ ℥ fiolrotpulver, lavendel-, pomerans- och sitronolja, af hvardera 1 lod. Detta pulver förvaras till begagnande efter behof i dosor, som blifvit uppfodrade med papper.

Att rengöra Silfver.

Det bästa, som hitill kan brukas, är Alabaster, hvilket man låter så länge ligga på koleld, tills det smular sig till mjöl mellan fingrarna. Häruti doppar man en mjuk borste, och gnider silfvet dermed, så får det en präktig och klar glans, alldeles som nytt.

Körsbårsätticka.

Der till tages: 6 ℥ sura körsbär, som krossas i ett passande kärl. Derpå gjutes 1 kvarter vinättika. Sedan det stått i detta skick äne dygn, pressas det genom en linneduk, hvarefter saften kokas en half timma med 3 ℥ socker, och slås, sedan den kalnat, på buretjer, som korkas och hartsas.